

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Sedem desetletij reševanja varnostnih izzivov, povezanih z Romi v Pomurju

IZR. PROF. DR. KATJA EMAN, FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE UNIVERZE V MARIBORU

SAŠA CAR, CENTER ZA SOCIALNO DELO POMURJE

DAMIR IVANČIĆ, POLICIJSKA UPRAVA MURSKA SOBOTA

DEJAN BAGARI, POLICIJSKA UPRAVA MURSKA SOBOTA

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Uvod

Romi predstavljajo največjo manjšino v Evropi.

V preteklih mesecih slovenske medije in portale polnijo objave o Romih in številni problematiki, ki ji ni videti konca ne kraja.

Večkrat se v razpravah o romski problematiki v medijih in na strokovnih posvetih pojavlja trditev, da je položaj Romov v Prekmurju veliko boljši kot na Dolenjskem, v Ribnici, Kočevju in drugod. Pri čemer se vedno zastavlja vprašanje, zakaj je temu tako.

Namen pričujočega prispevka je predstaviti pregled pomembnejših dogodkov in oblik reševanja romske problematike z vidika policije oziroma policijskega dela v skupnosti in Centra za socialno delo.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Delo Policijske uprave Murska Sobota in Romi

Delo policije z Romi in v romskih naseljih v Pomurju lahko delimo na obdobje pred letom 2000 in obdobje po letu 2000.

Kljub obdobju po II. svetovni vojni in strogemu režimu ter osamosvojitvi Republike Slovenije in obdobju tranzicije lahko rečemo, da se je v Pomurju zelo hitro pokazala pomembnost policijskega dela v romskih naseljih v povezavi s policijskim delom v skupnosti, pri čemer je bilo upoštevano dejstvo, da Romi zaradi lastnega jezika, kulture in drugih etničnih značilnosti zahtevajo drugačen pristop.

Bolj aktivno se je o pomenu in vlogi policije pri zagotavljanju varnosti v romskih naseljih ter opravljanju policijskih nalog v večkulturni družbi začelo govoriti po letu 2000. Najprej je Generalna policijska uprava leta 2001 izdala Usmeritve za delo VPO na področju romske problematike, potem pa je leta 2007 v veljavo stopil še »ZRomS-1« (2007).

Policisti PU Murska Sobota so s pomočjo vodij policijskih okolišev izvajali preventivne in represivne naloge ter se trudili v čim večji meri prispevati k večji varnosti v romskih naseljih in okolici, a vseeno so se ves čas zavedali, da večji incidenti nikoli niso popolnoma izključeni. Eden takšnih se je zgodil novembra 2012 v romskem naselju Pušča.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Delo Policijske uprave Murska Sobota in Romi

Od tu naprej so na PU Murska Sobota samo še bolj aktivno izvajali in organizirali različne oblike sodelovanja pomurske policije z romsko skupnostjo, kot so razgovori s predstavniki romske skupnosti, delavnice o policijskih nalogah in policijskih pooblastilih, mediacije, opazovalno delo v romskih okoljih, kontaktne radijske oddaje, učenje romskega jezika v policiji idr. Na PU Murska Sobota imajo od leta 2023 kot policistko zaposleno tudi Rominjo.

Samo v letu 2024 so na PU Murska Sobota kot obliko sodelovanja z romsko skupnostjo izvedli naslednje dejavnosti:

- udeležba na dogodku predstavitev hindujskega jezika in tečaj hindija;
- delovni razgovor na začetku leta s predstavniki Zveze Romov Slovenije o sodelovanju iz načrtovanih dejavnosti;
- sodelovanje v radijskih oddajah radio Romic "Vi sprašujete, policija odgovarja" (najmanj 6 x letno);
- sestanki z romskim društvom "Vstani, romski otrok";
- udeležba na svečani prireditvi ob svetovnem dnevu Romov;
- udeležba na strokovni konferenci zdravje Romov v Sloveniji v M. Soboti;
- udeležba na skupščini Zveze Romov Slovenije;
- okrogla miza o vlogi romskih medijev in informiranju o aktualnih razmerah;
- udeležba na seji varnostnega sosveta romske skupnosti Pomurje;
- sodelovanje pri raznih mediacijah z namenom mirnega reševanja konfliktnih situacij;
- udeležba na taboru "Tabor mladi učimo in družimo se skupaj – Rom E Romese - Umrella";
- udeležba na slavnostni prireditvi ob 20. obletnici PGD Pušča;
- sestanki z romsko svetnico Natašo Horvat;
- udeležba na spominski slovesnosti ob svetovnem dnevu genocida nad Romi;
- obiski osnovnih šol in vrtcev ipd.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Delo Policijske uprave Murska Sobota in Romi

Na PU Murska Sobota se zelo dobro zavedajo, da je naloga vseh policistov (in drugih predstavnikov lokalnih skupnosti) ohranjanje dialoga in vzpodbujanje aktivne vloge in sodelovanja romske skupnosti.

Direktor PU je nekoč dejal: »Vrata policije so za skupno dobro in sodelovanje odprta za vse.« pri tem pa še izpostavil, da je sodelovanje policije in romske manjšine v Pomurju na visoki ravni.

Policija v Pomurju se zaveda, da so še vedno primeri, ko se srečujemo s težavami, povezanimi z nestrpnostjo, diskriminacijo, socialno izključenostjo, revščino ipd., h kateri je treba pristopiti skupaj, v sodelovanju z drugimi službami in pri tem stremeti k soustvarjanju rešitev. Le tako se lahko nadejamo pozitivnim rešitvam nastalih varnostnih situacij in večji pripadnosti, odprtosti in sodelovanju predstavnikov romskih skupnosti. Čeprav (kulturno) drugačni, a v marsičem so nam tudi podobni. Ko si enkrat uredijo dom in ustvarijo družino, tudi oni ne želijo zapustiti domačega 'gnezda', zato ga čuvajo, ščitijo in negujejo.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Delo Centra za socialno delo Pomurje in Romi

Z Romi na CSD Murska Sobota bolj organizirano oziroma načrtno delajo po letu 2000, natančneje od leta 2006. Na območju centra živi najštevilčnejša romska populacija v državi, zato je njihovo delo še toliko bolj pomembno.

Ena izmed temeljnih nalog centrov za socialno delo je, da spodbujajo in omogočajo socialno vključenost deprivilegiranih skupin, med katerimi so pogosto tudi Romi. Temeljna vloga socialnega dela je torej socialno vključevanje. To z vidika uporabnika pomeni dvoje: uresničevanje človekovih pravic in odzivanje na individualne potrebe ljudi. Na CSD Murska Sobota poskušajo to načelo upoštevati tako na *mikro*- kot tudi na *makroravni*.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Delo Centra za socialno delo Pomurje in Romi

Eno od pomembnih poslanstev CSD Pomurje je trud za učinkovitejšo socialno vključenost pripadnikov romske etnične skupnosti. To uresničujejo tako z rednim delom kot tudi z izvajanjem posebnih programov. Na podlagi dolgoletne prakse opozarjajo, da je nepogrešljiv člen pri celovitem reševanju položaja Romov tudi država. Zelo si prizadevajo, da bi pri delu z Romi opustila tradicionalne prakse birokratskega pristopa, ki bi jih nadomestil individualni pristop. Le tako je lahko pomoč usmerjena v korist pripadnikov romske etnične skupnosti, natančneje družin in posameznikov, ki potrebujejo pomoč CSD.

Volja in pripravljenost sodelovati je potrebna na obeh straneh.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Zaključek

Na območju Pomurja se policija in socialna služba že sedem desetletij trudita reševati različne varnostne izzive, povezane z Romi, pri čemer se je zelo hitro izkazalo, da imajo dvig socialnega statusa in izobrazbene ravni pri Romih pozitiven učinek na padec nezakonitih dejavnosti, predvsem premoženjske kriminalitete.

V Pomurju se je počasi, skozi leta in desetletja razširil proces socializacije in integracije romskih skupnosti, pri tem pa se je kot izredno dobro izkazalo sodelovanje pristojnih organov in organizacij. Pri (varnostnih) problemih v lokalnih skupnostih se je treba osredotočiti na soustvarjanje rešitev, pri čemer je ključnega pomena medsebojno obveščanje oziroma medinstitucionalno sodelovanje, podpora in skupno odzivanje na posamezne, včasih tudi krizne, situacije.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Zaključek

Danes je sodelovanje policije, socialne službe in romske manjšine v Pomurju na izredno visoki ravni, zato je Pomurje lahko primer dobre prakse za delovanje na mikro- in makroravni ter usklajeno sodelovanje tudi ob kriznih intervencijah, kot so odvzemi otrok v romskem naselju, množični pretepi zaradi sporov med romskimi družinami ipd.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Najlepša hvala za pozornost!

Kočevje, 20. november 2024